

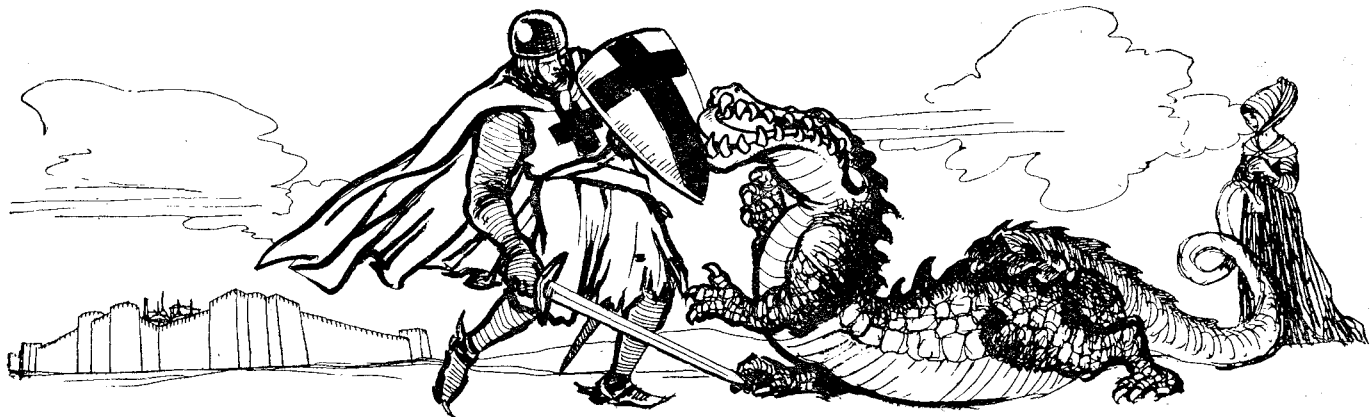
EXTRAORDINARIO
DE PRIMAVERA

ancora

AÑO XII NÚM. 578

23 ABRIL 1959

S. FELIU DE GUIXOLS

SANT JORDI MATA L'ARANYA

per L. D'ANDRAITX

Sant Jordi, el cavaller de la rosa, muntat al llom d'un blanc cavall, esgrimint dard o llança, contra el drac, contra el mal, des de l'expansió mediterrània dels catalans i aragonesos,—segles XI i XII—comença a ésser popular a Catalunya. La llegenda de Sant Jordi ja feia temps que voltava, i a ben segur catalans i aragonesos la portaren de França, on era coneguda ja en temps dels reis merovingis, especialment la de «La doncella alliberada» i la de la decisiva influència del Sant en qualsevol gesta guerrera a favor de la Creu. Malgrat la creença de certs historiadors que les suposen importades de Grècia en temps de Roger de Flor, sota el regnat de Pere el Gran, fill d'en Jaume, El Conqueridor. Però contra aquesta tesi, podem oposar el fet de que ja Borrell II, Comte de Barcelona,—segle VIII—, en ocasió d'estar el comte lluitant amb un reduït estol contra els serrains, se li aparegué el Sant, muntat en cavall blanc damunt dels núvols, decidint aquella batalla que restituí la ciutat de Barcelona a la sobirania comtal, motiu pel qual Borrell, agraït a aquell sobrenatural auxili, posà per divisa la creu vermella damunt del seu escut i la imatge del Sant al penó, a la rodella i a la sobrevesta.

Altres aparicions posteriors, a Osca, Alcarraç, Alfama, Ma-

llorca, Alcoy,...etc. enriqueixen la seva llegenda i enfevereixen la seva devoció. No solament en el Regne unit de Catalunya i Aragó, sinó que s'esten a quasi tota Espanya. Escampats per tot el territori de la Península trobem altars i esglèsies sota l'advocació del Sant, fins a Castella i la llunyana Galícia, en santa competència amb St. Jaume Apòstol.

Del segle XIII i sota el regnat de Pere el Gran, II de Catalunya, III d'Aragó i I de València, i com a conseqüència de l'aparició d'Alfama es creà l'ordre de cavalleria de St. Jordi, fundació emesa per l'Ordre de St. Joan, la més antiga de la Cristiandat.

En 1456, les Corts Catalanes declararen festa de precepte en tot el Principat, i als Comtats del Roselló i de la Cerdanya la diada del Sant, com així també fou instituit per concessió pontificia en 1667, segons consta en el «Dietari del Consell Barceloní».

Però així com les llegendes de St. Jordi són abundoses i abundoses les proves de llur evidència, en imatgeria, pintura, escultura i broderia, com en el quadre de la Catedral de Cuenca, Església de St. Jordi de La Coruña, el retaule de l'església del Hospital de Villafraanca del Penedés (degut al gironí Lluís Borrassà, segle XIV), l'Antipendi de St. Jordi, (broderia de Joan Sadurn,

segle XV, que es conserva en la capella dita de St. Jordi de la Diputació de Barcelona), a St. Patrici de Lorca, a Jaén, Alcoy, etc. etc. i l'obra moderna de Rebull, és difícil el destriar la seva veritable vida, la seva autèntica personalitat, entre la daurada boirina de la imaginació popular, gran creadora de símbols.

Totes aquestes llegendes ens pinten un St. Jordi muntat a cavall, amb capa i aires de creuat, matant invariablement un drac monstruós, símbol del mal, aranya rastretera. Sols en el St. Jordi d'Alcoy s'ha oblidat el monstre, i el St. Cavaller amb un dard, no amb una llansa, carga contra els moros. També l'escultor Rebull mostra l'originalitat de la seva concepció, brindant-nos una figura més real de St. Jordi, dempeus sobre un drac vençut, vestit com el centurió que fou de l'exèrcit romà, embeïnada l'espasa i apuntalant-se amb l'escut.

Efectivament, St. Jordi, natural de Capadòcia, regió del Imperi Meda al sud-est del Mar Negre, i que visqué en el segle III, era centurió dels exèrcits de Diocleciana i comptà entre els seus homes predilectes. Tant és així, que quan es negà rodonament a sumar-se als decrets imperials de persecució contra els cristians, i repartí els seus bens entre els pobres i donà llibertat als esclaus, (St. Jordi era de noble

nissaga), confessant-se seguidor de Crist, Diocleciana procurà d'aconseguir la seva retractació de la més suau i amical manera. Endebades; St. Jordi es mantingué ferm en la seva fe, i llavors l'emperador dictà ordre d'empresonament i en la presó fou sotmés a tota mena de tortures, fins a ésser finalment decapitat, aconseguint així la palma del martiri que el seu cor ardent tant havia desitjat. (any 303).

Alexandra, muller de Diocleciana, veient la valentia de St. Jordi i la seva gloriosa mort, es convertí a la fe cristiana, i morí màrtir també com el centurió.

Sembla que aquest fet real, convertit en signes per la imaginació popular, es transformà en la llegenda tradicional del Sant, vençant el drac, per a salvar a la princesa.

Les relíquies de St. Jordi foren portades a diferents llocs. El seu cap, però es guarda a Roma a l'església de Velabro.

St. Jordi no ostenta solament el patronatge de Catalunya; Anglaterra, Grècia, el tenen també per patró, com en el seu temps, el tingueren totes les Russies

Veneradíssim arreu, jamai, però, cap poble de la Terra sapigué honorar-lo amb l'homenatge poètic, dolç i encisador de la fira de roses que Barcelona cada any ofrena al Sant, amb l'ànima encesa de fervor i de primavera.

ancora